

PARAMEDİKAL

MEME HASTALIKLARI KONULU TÜRKÇE
MAKALELERDE YERLİ KAYNAK ORANIDOMESTIC CITATION RATES OF TURKISH PAPERS ON THE SUBJECT OF
BREAST DISEASES

Ragıp KAYAR

SUMMARY

Four hundred and twenty Turkish papers on the subject of breast diseases during were evaluated. They were published between 1994-98

Only 61 of them (14.5 percent) had turkish citation. The percentage of domestic citation increased from 12.6 percent to 16.7 percent during that period. The domestic citation rates of turkish writers on the subject of breast diseases were changed insignificantly during last 5 years.

(Key Words: Journalism, Medical Journals)

ÖZET:

AMAÇ: Türk araştırmacıların yazdıkları makalelerde yerli kaynakları ne oranda dikkate aldığı araştırıldı .

GEREÇ VE YÖNTEM: Son 5 yılda Türk araştırmacıların meme hastalıkları konulu 420 makalenin kaynaklar bölümü incelendi. Kaynaklarda yerli makalelerin sayıları saptandı. Yazar' (lar) ın kendi çalışmaları ile kitap veya kitap bölümlerinin kaynaklarında yer alan yerli kaynaklar dikkate alınmadı. öüdi

BULGULAR: İncelenen 420 makaleden 392'si Türkçe, 28'i İngilizce'dir. İngilizce makalelerin 19'u yabancı, 9'u Türkçe dergilerde basılmıştır. 420 makaleden 61'inde (%14.5) yerli makalelere atıf yapıldığı gözlenmiştir. Bu oran 1994 yılında %12.6 iken, 1995,96,97 ve 98'de sırasıyla %14.3, %14.0, %15.3 ve %16.7 olmuştur. 5 yıl sonunda atıf oranındaki artış yalnızca %4.1 olmuştur.

SONUÇ: Meme Hastalıkları konusunda çalışan Türk yazarları makalelerinde büyük oranda (:85.5) yabancı kaynakları yeğlemektedir. Son 5 yılda bu eğilimde ciddi bir değişim gözlenmemiştir.

ÖNERİ: Türkçe yazdıklarımızın dikkate alınmasını istiyorsak yerli kaynakları daha sık dikkate almalıyız. Editörler yerli kaynakların daha sık kullanılmasını desteklemeli ve sağlamalıdır.

(Anahtar Sözcükler: Atıf, Tıp Dergileri)

GİRİŞ

Ülkemizde tıbbın henüz hiç bir alanında atıf (citation) endeksi oluşturulmamıştır. Bu konudaki ilk çalışma 1997'de tarafımızca gerçekleştirilmiştir(1). Bu çalışmada meme hastalıkları konulu 1250 türkçe makale gözden geçirilmiş ve 185 makaleye atıf yapıldığı saptanmıştır. Bu çalışmada ise meme hastalıkları alanında türk araştırmacıların yayınladığı makalelerdeki yerli kaynak oranının son 5 yıl boyunca ne yönde değiştiği incelenmiştir.

GEREÇ VE YÖNTEM

1994 -98 yılları arasındaki son 5 yılda türk araştırmacıları yaklaşık meme hastalıkları konulu 420 makale yayınlamıştır. Her makalenin kaynaklar bölümü incelenmiş, yazarın önceki yayınları ile kitap veya kitap bölümlerine ait kaynaklar dikkate alınmıştır.

SONUÇ VE BULGULAR

420 makaleden 392'si türkçe (%95) 28'si ingilizcedir (%5).ingilizce makalelerin 19'u yabancı (%68) 9'u türkçe dergilerde (%32) yayınlamıştır. Toplam atıf sayısı 61'dir. Bunun 59'u türkçe 2'si ingilizce makalelerde yer almıştır.

Atıf oranı ve derginin köken/dil ilişkisi tablo 1'de verilmiştir.

TABLO 1. Atıf Oranı ve Dergi Dili/Kökeni

DERGİ		Makale	Atıf	%
Köken	Dil			
Yerli	Türkçe	392	59	15.1
Yerli	İngilizce	9	1	11.1
Yabancı	İngilizce	19	1	5.3
TOPLAM		420	61	14.5

Yılları göre atıf ve oranları tablo 2'de incelenmiştir. Buna göre atıf oranı çok hafif bir artış eğilimi göstermiş olup son 5 yıldaki

artış yalnızca (%4.1) olmuştur.

TABLO 2. 1994-98 Meme Hastalıkları Konulu Makalelerde Yerli Atıf Sayı ve Oranları:

Yıl	Makale	Yerli ATIF Sayısı	%
1994	71	9	12.6
1995	91	13	14.3
1996	121	17	14.0
1997	59	9	15.3
1998	78	13	16.7
Toplam	420	61	14.5

Yerli Atıf yapan 61 makaledeki atıf yapılan yerli kaynak sayısı 152'yi bulmaktadır. Yani yerli atıf yapan yazarların yerli atıf yapma ortalamaları 2.49 bulunmuştur. Atıflarda 3 ve daha fazla sayıda yerli kaynak kullanımı olanı yalnızca %13 (8161)tür. (Tablo 3).

TABLO 3. Yerli Atıf Yapan Makalelerde Yerli Atıf Sayıları.

Bir Makaledeki Atıf Sayısı	Görüldüğü Makale Sayısı	%
0	359	85.5
1	36	8.6
2	17	4.0
3	2	-
4	3	-
6	1	-
17	1	-
40	1	-

TABLO 4. En Yüksek Yerli Atıf Yapan 5 Dergi

Dergi	İlk Çıktığı Yıl	Yaptığı Atıf Sayısı
Meme Hastl Derg	1994	53
Türk Ekopatoloji Derg	1993	16
Vakıf Gureba Hastn Derg	1971	9
Ulusal Cerr Derg	1987	7
Türk Onkol Derg	1987	6

TABLO 5. En Yüksek Atıf Alan 5 Dergi

Dergi	Aldığı Atıf Sayısı
Meme Hastl. Derg.	12
Ulusal Cerr Derg.	9
Türk Patol Derg.	6
Türk Onkol Derg.	5
Ankara Patol Bül.	5

Atıf yapılan 39 dergiden 3'ü artık çıkmamaktadır. Bu dergilerden 30'u türkçe 2'si ingilizce yayınlanan türk dergisi, 7'si ise yabancı dergidir. Tablo 4'ten de görüldüğü gibi en yüksek sayıda atıf yapan 5 dergi sırasıyla Meme Hastalıkları Dergisi 53, Türk Ekopatoloji Dergisi 16, Vakıf Gureba Hastanesi Dergisi (9) , Ulusal Cerrahi Dergisi, 7 ve Türk Onkoloji Dergisi 6 atıf yapmıştır.

Tablo 5'te ise en yüksek atıf alan ilk 5 dergi sunulmuştur. Buna göre Meme Hastalıkları Dergisi 12 atıf alırken, Ulusal Cerrahi Dergisi ile Ankara Patoloji Bülteni 5'er atıf almışlardır (Tablo 4).

Bu iki liste birlikte incelendiğinde, yerli kaynaklara atıf yapmakta Meme Hastalıkları Dergisi ve Türk Ekopatoloji Dergisi'nin belirgin üstünlüğü karşısında yazarların Meme Hastalıkları Dergisi ve Ulusal Cerrahi Dergisi'ndeki makaleleri daha çok dikkate aldıkları anlaşılmıştır (Tablo 5).

Yerli kaynak kullanımının yüksek bulunduğu Meme Hastalıkları Dergisi ve Türk Ekopatoloji Dergisi gibi dergilerin editörlerinin tutumunun da bu sonuçlara katkısı olduğu kolaylıkla tahmin edilebilir.

Tablo 6'da son 5 yılda en yüksek atıf alan 10 türkçe makale incelendiğinde yalnızca 3'ünün (Alemdaroğlu 1994, Kayar 1994 ve Erhan 1995) son 5 yıl içinde yayımlandığı dikkati çekmektedir. Elbette bir makalenin atıf alma şansı kaliteli olduğu, daha yaygın ulaşılan bir dergide yayınlanması ve daha güncel ve yoğun ilgi alanındaki bir konuda yazılmış olduğu kadar, yeterli bir süre geçmesi ile de ilişkilidir. Bu bakımdan, ilk sıraları eski makalelerin alışı doğaldır.

Sonuç olarak diyebiliriz ki; ülkemizde

meme hastalıkları alanında türkçe makale yazan yazarların büyük bir bölümü (%85. 5) yerli kaynak kullanmamaktadır. Son 5 yılda bu eğilimde yerli atıf lehinde bir eğilim değişikliği görülmemiştir.

Bu sonuçlar, türkçe makalelerin bir zorunluluk (doçentlik, şeflik ve şef muavinliği sınavları v. s.) veya bir kendini tatmin amacıyla yazıldıklarını düşündürmektedir. Şimdilik yazarlarımız ülkelerindeki daha önce yazılmış makaleleri yeterince dikkate almamaktadırlar.

Bunun da nedeni; yazarlarımızca yerli kaynaklara atıf yapılmasının gerekliliği ve öneminin benimsenmemiş olmasıdır.

KAYNAK

1. Türkiye Meme Hastalıkları Bibliyografisi (1994-96) 2. Cilt Atıf indeksi ilaveli Ed : R. Kayar. izmir, Duyal Matb. 1997.

Tablo 6: Son 5 yılda En Yüksek Atıf Alan 10 Makale

	Atıf Sayısı
1. Eser S, Eser G. Türkiye'de meme kanseri istatistikleri. İst üni Tıp Fak Mec 1966 : 29 :27.....	6
2. Alemdaroğlu K. ince Ü, Oruç N. Erken Meme Kanseri tedavisinde sınırlı cerrahi. Meme Hstl Derg 1994 : 1:47.....	5
3. Acunaş A, Gül T. Meme kist hidatigi. Hastane 1971 : 26:118.	5
4. Kozbek T, Sezerdoğdu V, Girişken G. Memede kist hidatik Acta Oncal Turc 1970 : 3:109.	5
5. Ünal G öz F, Genca A, Koniçe H. Memede sistosarkoma filodes Türk Tıp Cemiyeti Mec 1971 : 37:192.	5
6. Ülker M. Memede hidatik kist. Tük Hidatidoloji Derg 1965 : 1:1.....	4
7. Erhan Y. Meme Kanseri'nde prognostik faktörler. Ulusal Cer Derg 1995 : 11:322.	4
8. Kayar R. Meme kanserinin biyolojisine modern bakış ve koruyucu cerrahi endikasyonu. Meme Hastl Derg 1994 : 1:74.	3
9. Akoğuz K. Erkeklerde meme kanseri. Acta Oncal Turc 1976 : 9:186.	3
10. Gürocak M. Meme tüberkülozu. Tüberküloz ve Toraks 1964 : 12:457.....	3